

Een 68 jaar oud krantenknipsel

Door mijn 85-jarige nicht Denise Devinck die al 50 jaar in Amerika (California) woont, werd me een langvergeten krantenknipsel opgestuurd.

Ze schreef me dat ze af en toe eens 'schommelde' in haar Belgische papieren en een officiële tabel van voedselrantsoenering uit 1944 terugvond die ze al jaren had bewaard.

'Imagine this is very old! But let me tell you, I remember it well!!'

Je moet zeker al 72 jaar of ouder zijn om nog enig idee te hebben hoe onze ouders aan eten geraakten in de laatste maanden van de bezetting. Daarom juist vind ik deze tabel zeker de moeite van het publiceren waard.

Ik ben fier op mijn nicht die nog altijd perfect Nederlands schrijft en spreekt en daarom zal ik haar brief integraal overnemen en jullie laten meegenieten van haar opmerkingen en de reacties die ze geeft.

Frieda Devinck.

Dag Frits,

(...)

Eventjes een betere kijk op de werkelijkheid!

Om de 30 dagen verscheen gedurende de oorlog een tabel met de rantsoeneringen van de levensmiddelen in de krant.

Om de 30 dagen ging iemand van elk gezin naar het gemeentehuis om de rantsoenbonnen af te halen.

Om de 30 dagen besefte iedereen opnieuw dat de helft van de lijst toch niet te verkrijgen zou zijn.

Wie etenswaren wilde kopen met die zegels moest eerst ingeschreven zijn als 'klant' in de diverse winkels en dit naar eigen vrije keuze. Haha, laat me niet lachen!

Dus in een 'melkwinkel' voor boter, melk en eieren (als die er al waren!), bij een 'beenhouwer' voor het vlees en bij een kruidenier voor suiker, ersatz koffie enz. Op hun beurt kregen die winkeliers dan een hoeveelheid voedingswaren volgens het aantal ingeschreven klanten.

Nu wat uitleg over de tabel van 19 augustus tot 17 september 1944. Merk wel de landing in Normandië was toen al gebeurd (6/6/1944).

Zegel 1: au choix: (dat doet me lachen!!)

A) Brood: direct na elke nieuwe graanoogst was de kwaliteit van het brood redelijk goed, later op het jaar werd het vlug slechter.

B) Meel werd dikwijls vermengd met god weet wat, zelfs met zagemeel zeiden de mensen.

C) D) E) F) G) H): niet gezien!

Zegel 2: daarvan kregen we slechts een zeer klein rantsoen, de mensen kochten ergens extra gerst en brandden dit zelf of soms bij hun bakker in de oven.

Zegel 3 en zegel 4: veel te weinig.

Zegel 6: suiker, ik weet nog dat we in juli en augustus daarvan een dubbel rantsoen kregen zodat de mensen confituur konden maken.

Zegel 10: zo weinig! Juist genoeg voor 1 dag per week. Bijna iedereen kweekte zelf een konijn of een kip om het vleestekort aan te vullen.

Zegel 12: er was af en toe eens siroop van suikerbieten of perensiroop. Vergeet maar al de rest zoals honing of kandijswiker.

Zegel 20: aardappelen hadden we nooit voldoende en moesten die meestal bij de boeren gaan bijkopen.

Een en ander ontbreekt op die tabel zoals:

Melk: voor baby's en iets oudere kinderen tot 16 jaar, kregen we extra zegels. Afgeroomde melk was wel te verkrijgen in de winkel waar men ingeschreven was.

Zeep: soms was er bruine zeep te verkrijgen. Voor toiletzeep was er wel een zegel, één klein stukje groene zeep per maand en ik zie het nog voor mij....het bleef bovendrijven op het water.... en was zeker niet goed voor een gevoelige huid.

Tableau officiel du Rationnement

du 19 août au 17 septembre 1944

Du 19 août au 17 septembre 1944, la distribution de denrées alimentaires rationnées est fixée suivant le tableau ci-dessous, contre remise des timbres portant la date, du 19-8-44.

Timbre valable	Ration journalière	Total de l'approvisionnement pendant 30 jours	Quantité par timbre	Nombre de timbres nécessaires
PRODUITS				
1 Au choix :				
A) Pain de ménage	250 gr.	7 k. 500	250 gr.	30
B) Farine légale ...	185 gr.	5 k. 550	185 gr.	30
C) Pâtes alimentaires ...	125 gr.	3 k. 750	125 gr.	30
D) Biscottes et biscuits faits de farine de from. blutée à 75 %	125 gr.	3 k. 750	125 gr.	30
E) Alim. de régime	125 gr.	3 k. 750	125 gr.	30
F) Pain d'épice ...	200 gr.	6 k. —	200 gr.	30
G) Pâtisserie ...	250 gr.	7 k. 500	250 gr.	30
H) Féculents, légumes secs, dérivés d'avoine, riz et dérivés de maïs, pudding-powder, tapioca, fécule de pommes de terre ...	125 gr.	3 k. 750	125 gr.	30
2 Orge torréfiée	3,33 gr.	100 gr.	100 gr.	1
3 Margarine	3,33 gr.	100 gr.	33,3 gr.	3
4 Beurre	8,33 gr.	250 gr.	83,3 gr.	3
6 Sucres	33,3 gr.	1 k. —	333 gr.	3
7	—	—	—	—
10 Viandes fraîches et congelées, ainsi que conserves de viande ...	20 gr.	600 gr.	100 gr.	6
12 A) Confitures et gelée, sirops de fruits ou de betteraves, pâtes de fruits, compote ...	20 gr.	600 gr.	200 gr.	3
B) Miel artificiel interverti et liquide, sirops de sucre et de candi, pâte à tart.	20 gr.	600 gr.	200 gr.	3
C) Fruits confits ...	15 gr.	450 gr.	150 gr.	3
D) Art. de confis.	12 gr.	360 gr.	120 gr.	3
E) Sucre vanillé ...	12 gr.	360 gr.	120 gr.	3
20 Pommes de terre	400 gr.	12 k.	400 gr.	30

Schoenen: kinderen en tieners hadden recht op één paar schoenen per jaar.....indien je ze kon vinden! Klompen waren erg in de mode toen!! (een geforceerde mode uit onmacht).

Brandstof: kolen alleen in de koudere maanden. Eén zak per maand per gezin. Een andere keus was 'slam' branden: dit werd gemaakt van gruis van steenkool vermengd met water maar gaf weinig warmte.

Ik kan nog zoveel andere dingen opnoemen die niet te krijgen waren buiten op de 'zwarte markt' zoals bv peper, kruiden, sinaasappelen, bananen, olie, frietvet, schoensmeer, kaarsen, snoep enz.

Soms zaten we zelfs zonder gas of elektriciteit.

En, lach niet, geen wc-papier maar dit is een ander verhaal.....

Wat veel mensen gered heeft was de 'haring'! Wonder boven wonder was er een overvloed aan haring in onze Noordzee. De mensen spraken van een 'wonderbare visvangst' zoals in de Bijbel. De vissers mochten maar een zekere afstand uitvaren in de zee en dit onder zeer strenge controle van de Duitsers.

Terwijl ik dit nu allemaal neerpen en alles zo meer en meer in mijn gedachten komt, denk ik aan mijn moeder en vader.....eigenlijk aan alle moeders en vaders.....

Hoe kregen ze het klaar om elke dag iets op tafel te kunnen brengen?

Een echt huzarenstuk.

Ik noem ze de onvolprezen helden van de oorlog!

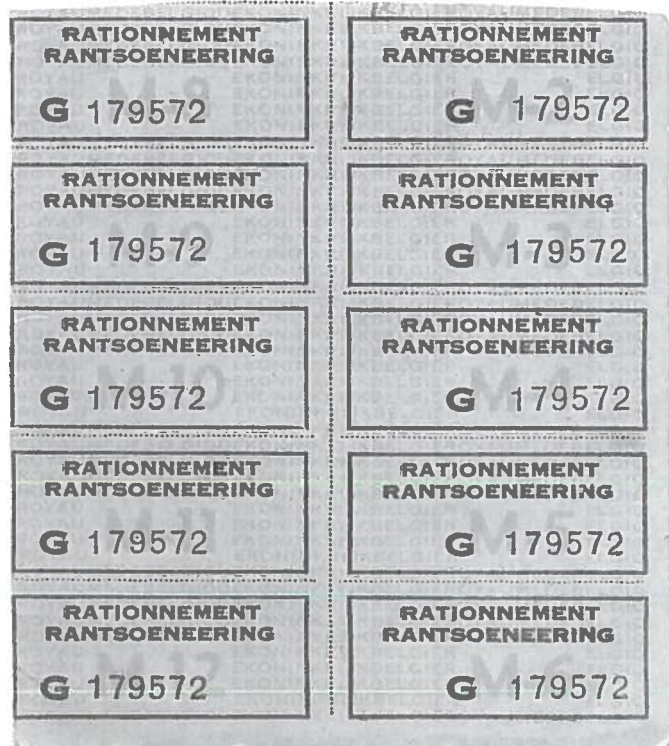
*Denise Devinck
23391 El Greco
Mission Viejo
92692 California
U.S.A.*

Bij de opgezonden papieren van Denise vond ik nog iets interessants namelijk een toelatingsbewijs om het kustgebied te verlaten, een 'Ausreise Erlaubnis'. De toelating was enkel geldig voor de bezitter van de 'eenzelvigheidskaart' 17106 afgeleverd in Knokke op 31/10/1942 aan Denise Devinck, geboren op 29/10/1927 (Belg) en gaf haar het recht om van Knokke naar Brugge te reizen, uitgenomen op zondag (onderstreept), om daar lessen te kunnen volgen aan een school. Dit is af te leiden uit de vermelding 'Schüler'. Deze toelating was geldig van 8/9/1943 tot 30/1/1944 en is ondertekend door een zekere Pieck (?).

Aan de keerzijde van het documentje zien we dat er op 1/2/1944 een verlenging toegestaan werd tot 6/6/1944 en dit is nu juist het eigenaardige want die datum is D-Day! De dag van de geallieerde landing in Normandië!

Toeval of niet? Voorgevoel? Intuïtie?

AUSREISE - Erlaubnis aus dem Kuestengebiet

Toelating om het Kustgebied te verlaten

Permis de sortie de la zone côtière.

Nur gültig in Verbindung mit der Identitätskarte Nr
Slechts geldig met de eenzelveidskaart Nr
Ce permis n'est valable que joint à la carte d'identité No 17106

ausgestellt vor der Bürgermeisterei in **KNOKKE** am 31.10.42
afgeleverd door het gemeentebestuur van **KNOKKE** den 31.10.42
délivré par l'administration communale de **KNOKKE** le 31.10.42

Herr / Frau Derinck Denise
Heer / Mevrouw
Monsieur / Madame

Mädchenname und Staatsangehörigkeit vor der Verheiratung
Meisjesnaam en nationaliteit vóór het huwelijk
Nom de jeune fille et nationalité de l'intéressée avant son mariage :

geb. am 29.10.27 Belg.

wohnhaft in **KNOKKE** ist berechtigt, sich
wonende te **KNOKKE** is gerechtigd zich
domicilié(e) à **KNOKKE** est autorisé(e) de se rendre

von **KNOKKE** nach Brügge
van **KNOKKE** naar Brügge
de **KNOKKE** à Brügge

Amster Bouwfay

über Amster Bouwfay und zurück zu begeben.
over Amster Bouwfay en terug te begeben.
var Amster Bouwfay et de rentrer par le même chemin.

Grund Schüler
Reden
Raison du voyage

Gültig am bzw. vom 8. Sep. 42 bis 30. I. 44
Geldig op, of van 8. Sep. 42 tot 30. I. 44
Valable le, resp. à partir du 8. Sep. 42 au 30. I. 44

KNOKKE den 8. Sep. 43
Das Verkehrsbüro
Het Reisbureau
L'Agence de voyage

AUSWEIS Nr K 4104
Bewijs Nr
Permis No

Prink

Diese Bescheinigung berechtigt nicht zum Ueberschreiten anderer Sperrlinien.

Dit bewijs gerechtigd niet om andere Spergrenzen te overschrijden

Ce permis n'autorise pas à franchir la frontière d'une autre zone défendue.

1) Verlängert bis 6.6.44
Verlengd tot
Prolongé jusqu'au

Blankenberghe den 1. Feb. 44

2) Verlängert bis
Verlengd tot
Prolongé jusqu'au

den
le

Das Verkehrsbüro
Het Reisbureau
L'Agence de voyage

3) Verlängert bis
Verlengd tot
Prolongé jusqu'au

den
le

Das Verkehrsbüro
Het Reisbureau
L'Agence de voyage

Nach Ablauf der Gültigkeit bei der ausstellenden Dienststelle abzugeben.

Na het verstrijken van den geldigheidsduur af te geven bij den dienst die het bewijs heeft afgeleverd.

Ce permis doit être remis après l'expiration du délai de validité au service qui l'a délivré.